

Aanvullend vleermuisonderzoek Middelhorsterweg Haren

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet

Datum: 10-09-2012
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: AT/2012/10.09
Versie: Definitief

Paraaf:

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de locatie Middelhorsterweg 15 met bijbehorende tuin en een daarachter gelegen groten-deels braakliggend stuk tuinbouwgrond in Haren bestaan herontwikkelingsplannen. De woning zal worden gesloopt en op het daarachter gelegen stuk grond worden enkele woningen ge-bouwd. In 2008 is door Aveco de Bondt een verkennend natuuronderzoek voor de locatie uit-gevoerd. Uit dit verkennend natuuronderzoek is gebleken dat de woning aan de Middelhorster-weg 15 mogelijk geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve een aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) functies van het terrein voor vleermuizen. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit aanvullend veldonderzoek.

Figuur 1: Overzicht ligging plangebied (rood omlijnd).

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden ten aanzien van vleermuizen. Indien sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, dan is voor de ingreep een ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. Indien geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen, dan kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder ontheffing.

De twee vragen die tijdens dit veldonderzoek centraal staan zijn:

1. Zijn er binnen het plangebied vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig?
2. Wordt er door vleermuizen gebruik gemaakt van het plangebied als foerageergebied of als vliegroute?

2 Wettelijk kader

De Flora- en faunawet biedt de juridische basis voor de bescherming van vleermuissoorten in ons land. Alle in Nederland in het wild voorkomende vleermuissoorten zijn wettelijk beschermd op grond van de Flora- en faunawet (Ffwet), en vallen onder het zwaarste beschermingsregime (strikt beschermde soort, tabel 3 AMvB Ffwet). Dit betekent dat vleermuizen bijvoorbeeld niet mogen worden gedood of verwond en niet opzettelijk mogen worden verontrust. Ook hun vaste rust- en verblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd, en mogen niet worden verstoord, aangetast of vernietigd. Deze verbodsbepalingen zijn terug te vinden in de artikelen 9, 10 en 11 van de Flora- en faunawet.

Indien bij een ruimtelijke ingreep toch een van de verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen wordt overtreden, dan is daarvoor een ontheffing noodzakelijk op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. De minister van EL&I bepaalt of de ontheffing al dan niet wordt verleend.

Artikel 11 van de Flora- en faunawet bevat de bepaling die het verstoren, aantasten of vernietigen van een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen verbiedt. Onder het begrip 'vaste rust- of verblijfplaats' worden volgens EL&I ten aanzien van vleermuizen de volgende elementen verstaan:

- overwinteringsplaats;
- voortplantingsplaats (kraamkolonie);
- vaste zomer- of tussenverblijfplaats;
- paarplaats;
- belangrijke, functionele vliegroute;
- belangrijk, functioneel foerageergebied.

Deze vaste rust- of verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, dus ook in de periode(n) van het jaar dat vleermuizen er geen gebruik van maken. Voorwaarde is wel dat de plaatsen met enige regelmaat door de vleermuizen worden gebruikt. Een plaats die eenmalig door een vleermuis wordt gebruikt wordt – nadat het dier vertrokken is – niet meer gezien als vaste rust- of verblijfplaats.

3 Werkwijze

3.1 Methode

Het inventariseren van vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2012¹. Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op de potentiële aanwezigheid van de volgende functies:

- Kraam- / zomerverblijfplaats;
- Paarplaats;
- Overwinteringsplaats;
- Foerageergebied;
- Vliegroute

Aangezien de aanwezige gebouwen in het plangebied woningen en winkelpanden betreft waarvan de zolderruimtes veelal niet toegankelijk zijn voor onderzoek, heeft geen visuele inspectie plaatsgevonden in de overwinteringsperiode omdat eventuele overwinterende vleermuizen niet zichtbaar zijn. Wanneer gedurende het seizoen een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen, wordt er vanuit gegaan dat vleermuizen ook in het betreffende gebouw overwinteren.

Tabel 3.1. Data en weersomstandigheden van de vleermuisinventarisaties

Datum	Type inventarisatie	Type bezoek	Weersomstandigheden
24-05-2012	Zomer- en kraamverblijven	Avondbezoek	16° Celsius, half bewolkt, windkracht 3
15-06-2012	Zomer- en kraamverblijven	Ochtendbezoek	17° Celsius, onbewolkt, windkracht 2
15-08-2012	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Avondbezoek	18° Celsius, bewolkt, windkracht 3
29-08-2012	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Avondbezoek	17° Celsius, half bewolkt, windkracht 2

3.2 Materiaal

De inventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2012. Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012

4 Resultaten

4.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

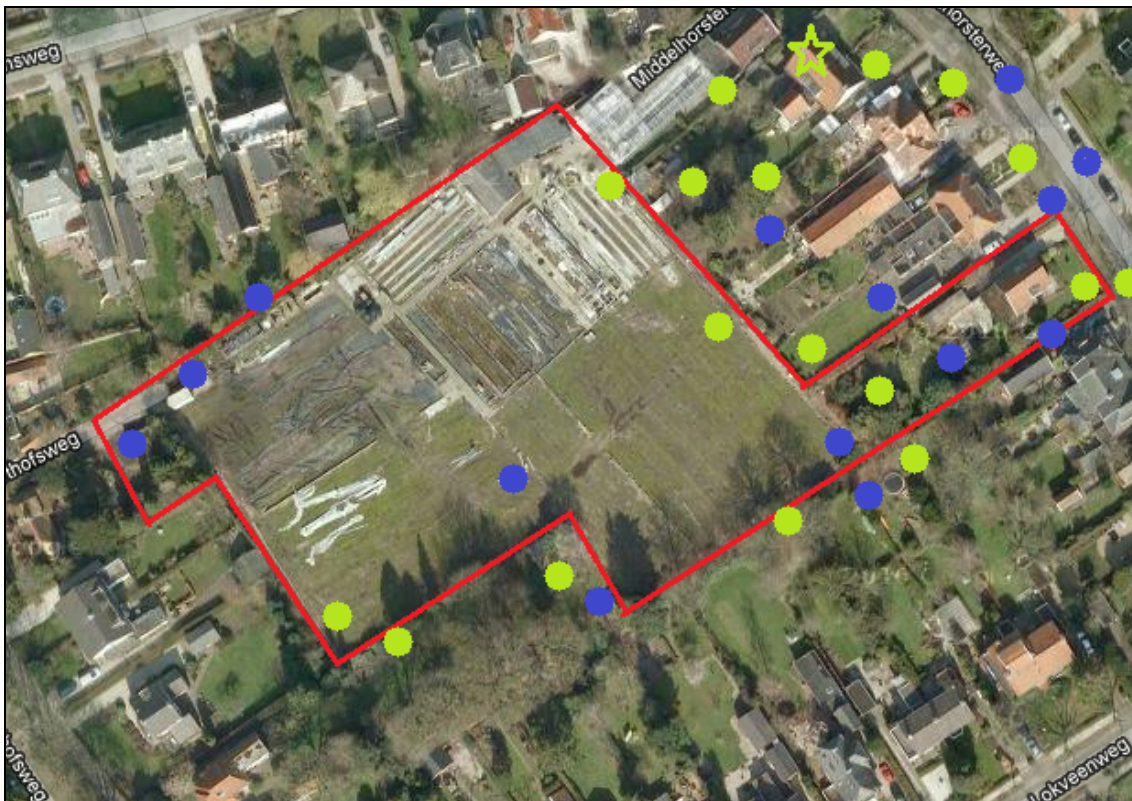
Tijdens geen van de veldbezoeken zijn vleermuizen in de woning aan de Middelhorsterweg 15 aangetroffen. De woning vormt derhalve ook geen vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Buiten het plangebied (enkele huizen verderop) is een kolonie laatvliegers gevonden (zie figuur 4).

4.2 Foerageergebied

Tijdens de veldbezoeken werden in en rond het plangebied diverse foeragerende exemplaren van de laatvlieger en gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 4). De dieren foerageren met name langs de begroeide randen van het plangebied. Het plangebied zelf heeft een open karakter en is matig geschikt voor foeragerende vleermuizen. Verder zijn veel foeragerende vleermuizen waargenomen in de tuinen van de woningen in en rond het plangebied. Het plangebied ligt in een zeer groene wijk waar de woningen over het algemeen grote tuinen hebben. In de directe omgeving van het plangebied is dus veel geschikt leefgebied voor de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis aanwezig.

4.3 Vliegroutes

Er zijn tijdens het onderzoek geen vliegroutes van vleermuizen waargenomen in het plangebied. Enkele laatvliegers en gewone dwergvleermuizen gebruiken de oude bomen langs de Middelhorsterweg als vliegroute, maar het merendeel van de waargenomen vleermuizen verplaatst zich via de achtertuinen van de woningen aan de Middelhorsterweg. Van een duidelijke vliegroute is derhalve geen sprake.

Figuur 4: Overzicht onderzoeksgebied (rood omlijnd), kraamkolonie laatvlieger (groene ster) en waargenomen foeragerende laatvliegers (groene stip) en gewone dwergvleermuizen (blauwe stip).

5 Conclusie

Voor de locatie Middelhorsterweg 15 met bijbehorende tuin en een daarachter gelegen grotendeels braakliggend stuk tuinbouwgrond in Haren bestaan herontwikkelingsplannen. De woning zal worden gesloopt en op het daarachter gelegen stuk grond worden enkele woningen gebouwd. Omdat het plangebied potentieel geschikt is voor vleermuizen, is in opdracht van Aveco de Bondt een aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar de (mogelijke) functies van het terrein voor vleermuizen.

Uit het aanvullend vleermuisonderzoek is gebleken dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen, belangrijk foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Langs de begroeiing aan de randen van het plangebied en met name in de achtertuinen van aangrenzende woningen buiten het plangebied foerageren diverse exemplaren van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis. Omdat er ruim voldoende geschikt foerageergebied voor beide soorten aanwezig blijft, wordt de functionaliteit van de buiten het plangebied aangetroffen kraamkolonie van de laatvlieger niet aangetast. In het plangebied zijn ook geen vliegroutes van vleermuizen aangetroffen.

De ingreep leidt niet tot het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet te aanzien van vleermuizen. De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. Wel wordt aanbevolen om de werkzaamheden in de periode april t/m november uit te voeren tussen zonsopkomst en zonsopgang, om te voorkomen dat foeragerende vleermuizen in de omgeving door verlichting verstoord worden. Van november t/m maart zijn vleermuizen in winterslaap en kunnen werkzaamheden eventueel ook na zonsondergang worden uitgevoerd zonder dat vleermuizen hier hinder van kunnen ondervinden.